

videndo. Ex qua leg. inferas, quod actio mere realis remanet in dispositione juris communis, & sic durabit per 30. annos, ut in leg. Sicut in rem, Cod. de Præscript. 30. vel 40. ann. cum simil. ut Rei vindicatio Publiciana, Confessoria, & similes.

3 Item adde pro complemento materiae, quod ex nostra lege cum superioribus allegatis in ejus corroborationem colligitur, quod hodiè est sublata materia perpetuationis: nam de jure communi, si creditor agit contra debitorem actione sibi competenti, perpetuabitur actio per litem conclusionem, & à fortiori per sententiam, & extenditur in tempus 40. annorum, ut in leg. fin. Cod. de Præscript. 30. vel 40. annor. Sed hodiè per nostram legem non perpetuatur, imò minori tempore durat: interrumpetur tamen necessariò præscriptio temporis præteriti, & in hoc non corrigitur jus commune. Prædicta tamen omnia procedunt & habent locum quando agitur de præscribendo jure, remedio vel actione ad petendum & consequendo debitum ab alio, qui nullum jus vel titulum habet: si verò habeat & possideat rem alienam cum titulo & bona fide; tunc est propria materia præscriptionis, vel usucapionis: de quo vide in suis locis ordinariis, & plenè & certè magistraliter per Franc. Bald. in suo tract. Præscript.

TEXT. LXIV.

POR quanto en las Ordenanzas que hicimos en la Villa de Madrid, à quatro dias del mes de Diciembre del año pasado de mil y quinientos y dos años, ay una ordenanza, el tenor de la qual es este que se sigue.

Otrosí, por quanto por la ley por Nos fecha en las Cortes de Toledo ovimos ordenado, que si los deudores que debian algunas deudas, en quien son fechas execuciones por contratos, obligaciones, ò por sentencias à pedimento de los acreedores, en los deudores, ò en sus bienes, alegaren paga, ò otra excepcion que sea de recibir, que tengan diez dias para la probar; y no se declara desde quando han de correr los dichos diez dias: declaramos y mandamos, que los dichos diez dias corran desde el dia que se opusiere à la tal execucion: Y pasados los dichos dias, si no probare la dicha excepcion, que el remate se haga como la dicha ley lo dispone, sin embargo de qualquier apelacion que della se interpusiere, dando el acreedor las fianzas como la dicha ley lo manda.

Y porque nuestra merced y voluntad es que la dicha ordenanza aya cumplido efecto: Por ende mandamos, que lo contenido en ella

se guarde, cumpla, y execute como en ella se contiene, sin embargo de qualquier apelacion que della se interponga para ante Nos, ò para ante los Oidores de nuestras Audiencias, ò para ante otros qualesquier Jueces; ò qualquier nulidad que contra la dicha execucion y remate se alegue.

Id est:

Quoniam in ordinationibus per nos Matriti, factis die 4. Decembris præteriti anni 1502. est quedam, cujus tenor ita habet. Item, quoniam per legem à nobis factam in communi congressu Toletano (H. en las Cortes de Toledo) ordinavimus, ut si debitores aliquorum debitorum, in quibus factæ fuissent executiones pro contractibus, obligationibus, aut pro sententiis ad creditorum petitionem in debitores latis, aut in eorum bona, allegaverint solutionem, aut aliam exceptionem receptibilem, habeant terminum decem dierum ad illam probandam; & non est declaratum, in ea ordinatione scilicet, unde sunt numerandi prædicti decem dies: Declaramus & præcipimus, ut prædicti decem dies numerentur de eo die quo prædictæ executioni debitor se opposuerit: elapsis verò, nisi exceptionem prædictam probaverit, venditio absolvatur prout ipsa lex disponit, non obstante quavis provocatione adversus eam interposita, data à creditoribus fidejussione quemadmodum ipsa lex præcipit. Et quoniam nostra mens & voluntas (H. merced y voluntad) est ut prædicta ordinatio sortiatur plenum effectum: Ideo præcipimus, ut quod habetur in ea observetur, impleatur, & fiat prout in eadem continetur, non obstante quavis provocatione que ab ipsis (scilicet nostris Justitiæ Ministris) interponatur ad nos, aut ad nostrarum audientiarum auditores, aut ad alios quosvis Judices, sive quavis alia nullitate, que contra prædictam executionem aut absolutam venditionem allegetur.

COMMENTARIUM

Ad Legem LXIV.

SUMMARIUM.

- 1 Instrumentum publicum Guarentigium habet executionem paratam.
- 2 De jure communi instrumenta non habent paratam executionem.
- 3 In aliquibus casibus de jure communi instrumenta habent paratam executionem.
- 4 An requiratur, quod hodiè in instrumento publico ponatur clausula Guarentigia?
- 5 Istud instrumentum etiam mandatur executioni contra hæredes debitoris principalis.

6 An istud jus exequendi competat hæredibus & successoribus creditoris?

7 An istud instrumentum publicum possit mandari executioni pro debito in diem, vel sub conditione?

8 Si istud instrumentum fiat in loco ubi potest mandari executioni, si in alio loco petatur executio, ubi non viget talis lex, ibi non mandabitur executioni.

Nota ex ista lege, quod instrumentum publicum Guarentigium habet executionem paratam, & nulla exceptio potest contra eum opponi, nisi illæ quæ continentur in lege ordinaria hic allegata; & illæ debent opponi infrà decem dies à tempore oppositionis: creditor tamen debet offerre fidejussorem: quod si executio fuerit revocata, restituit pecuniam solutam debitori: Et cum his executio procedat & consequatur plenum effectum. (f)

2 Pro cujus legis & materiae perfecta declaratione dico & præsuppono quod regulariter de jure instrumenta, quantumcumque publica, non habent executionem paratam, sed tantum vim probationis, procedendo per viam ordinariam: ita probat text. singularis in leg. Minor annis 25. cui fideicommissum, in fin. ff. de Minorib. ibi, quia paratam ex judicati causa persecutionem novo contractu ad initium alterius petitionis redegerat. & ibi notant & commendant DD. illum etiam textum ad hoc notant & commendant Bald. & alii DD. in leg. Si cum dotem, §. Eo autem tempore, ff. Solutio matrimonii. Alexand. Jason. & Moderni, in leg. Ait prætor, §. Si judex, ff. de Re judicat. idem Alexand. Jason. Philipp. Decius & alii Moderni. in leg. fin. Cod. de Edict. divi Adriani tollen. & reputat in jure singularem Roderic. Suar. in leg. Post rem judicatam, ff. de Regulis jur. fol. 120.

(f) Quod si post decem dies nullitatis exceptio ex defectu jurisdictionis proveniens contra executionem opponatur: licet generaliter nostra lex, ibi, ò qualquier nulidad, disponere videatur, hanc exceptionem non esse admittendam; verius tamen videtur in proposita specie exceptionem nullitatis ex defectu jurisdictionis provenientem opponi posse contra sententiam quæ dicatur de remate, & ejus executionem impedire; nam ut dicatur sententia, oportet dari jurisdictionem in judicante: Hancque opinionem tenet Mexia in explicatione legis Toleti, in responsione ad primum fundamentum, 2. part. ex num. 13. Aceved. in leg. 3. titul. 21. lib. 4. Recop. circa fin. pro qua facit Gloss. in Clement. unic. verb. Non obstante, de sequestratione possess. & fruct. & facit præterea, quia licet exceptio nullitatis non impediatur executionem trium sententiarum, ut tenent omnes in dict. Clementina 1. de Re judicata, tamen, si nullitas provenit ex jurisdictionis defectu, bene poterit opponi executioni trium sententiarum conformium: ut tenent omnes in dicta Clementina 1. de Re judicata, & latè Covarrub. in Practicis Quæstionibus, cap. 25. per totum: unde, cum Judex recusatus sine adjuncto sententiam profert de remate, vel sibi adjungit alium, qui sit etiam recusatus, poterit sine dubio hæc nullitatis exceptio opponi etiam ad impediendam executionem sententiæ de remate; quia videtur hoc casu deesse in judicante jurisdictionem.

column. 3. versic. Advertas, probat etiam text. in leg. 2. Cod. de Executione rei judic. & ibi Glossa ordinaria & communiter DD. text. in leg. 4. §. Si ex conventionem, ff. de Re judicat. text. in leg. Si cum dotem, §. Eo autem tempore, ff. Solutio matrimonii. Confirmatur, quia nullum genus probationis habet executionem paratam, nec producit actionem, nec executionem; quia virtus & effectus ejus dependet à sententia definitiva: istam regulam & doctrinam probant prædicta jura, & in terminis ponit Glossa singularis & unica in leg. Sed & si possessori, §. fin. verb. Probatur, ff. de Jurejur. quàm ibi notant & commendant omnes DD. præcipuè Jas. 2. column. num. 4. & illam Glossam ad hoc reputat singularem Bald. in leg. 1. Cod. de Execut. rei jud. 2. column. num. 2. idem Bald. in cap. 1. column. 4. de Litis contest. & reputat singularem Segura in Repet. leg. Si ex legati causa de Verbor. obligat. fol. 101. column. 3. versic. 3. differentia, & illam Glossam ad hoc reputat singularem & unicam Flor. in leg. Cum de Indebito, §. 1. num. 7. ff. de Probationibus.

3 Quod est verum & procedit regulariter, præterquam in aliquibus casibus specialibus à jure, in quibus habent paratam executionem, scilicet, in sententia, juramento, confessione, testamento, & aliis pluribus casibus adductis & collectis per DD. ubi supra, & maxime per Roder. Suar. in leg. Post rem judicatam, ff. de Re jud. fol. 1. cum sequentibus. Item etiam est verum & procedit etiam in tali instrumento publico sit posita clausula Guarentigia, & verba executiva & condemnatoria; quia dicit debitor, quod habet se pro condemnato; tamquam si per judicium proprium ordinarium & in sententia definitiva esset condemnatus: quia privatorum consensus non potest tribuere jurisdictionem tabellioni, vel notario, ut illum condemnet: argumento text.

text. in leg. *Privatorum consensus*, Cod. de *Jurisdict. omn. judic. cum simil.* & quod ista sit clausula *Guarentigia*, tenet & declarat ultra omnes melius, quam ibi, *Jas. in leg. Error. Cod. de Juris & facti. ignor.* 8. column. num. 12. idem *Jas. in leg. 1. §. Si quis ita*, ff. de *Verbor. oblig.* 9. column. num. 25. Doctor de *Segura in Repetit. leg. Si ex legat. causa*, ff. de *Verbor. oblig.* fol. 6. column. 3.

4 Hodie tamen de jure nostro regio instrumenta publica bene mandantur executioni: ita disponit leg. 4. tit. 8. lib. 3. Ord. & ista nostra *lex Tauri*. Sed pulchrum dubium est, an requiratur quod in tali instrumento publico hodie ponatur predicta clausula *Guarentigia* & condemnatoria? Et videtur dicendum quod sic; quia alius non est fundamentum ex quo oriatur virtus executiva & jus exequendi: & in terminis ita determinat *Bald. in leg. Etiam. Cod. de Execut. rei judic.* 1. column. num. 4. idem *Bald. in leg. penultim. Cod. de Fidejuss.* 1. column. num. 3. Doctor de *Segura in Repet. leg. Si ex legati causa*, ff. de *Verbor. obligat.* 7. fol. 2. column. *Jason. post Bartol. & alios in leg. 1. §. Si quis ita*, eodem titul. *Roder. Suar. latius & melius quam alibi in dict. leg. Post rem judicatam*, ff. de *Regulis juris*, fol. 120. 2. column. versic. *Sed pulchrum & mihi novum dubium est*, &c. aded quod non sufficit si postea ponatur ex intervallo, secundum eos. Sed salva ejus pace, ego teneo contrarium, imo quod instrumentum publicum hodie possit mandari executioni in nostro regno etiamsi non contineat predictam clausulam: & hoc per *dict. l. 4. titul. 8. lib. 3. Ordinam. & per nostram leg. Taur.* & ita practicatur. (g)

5 Et in tantum est verum quod predictum instrumentum publicum mandatur executioni, ut habeat locum & procedat nedom contra debitores principales, sed etiam contra ejus heredes: argumento text. in leg. 1. & per totum, Cod. de *Heredit. action.* text. in leg. *Unic. Cod. ut actio ab hered. & contra hered. incip. text. in Authent. de Jurejur. a mort. prescript.* versic. 1. *collat. 5.* ubi probatur, quod heres & defunctus una persona censetur: text. in leg. *Cum heredes*, ff. de *Acquirend. possess.* ubi per additionem hereditatis heres representat personam defuncti, & in eum transeunt omnia jura

(g) Quae opinio legibus hujus regni requirentibus contractum publicum, magis convenit; cum ad hoc ut publica dicantur, sufficiat coram tabellione publico esse confecta: quod asserit *Palac. Rub. in leg. 63. supra num. 1.* ubi *Castill. verb. Obligacion personal*, num. 11. & in hanc partem magis inclinatur *Perez in leg. 4. titul. 8. lib. 3. Ordinam. gloss. 1. column. 5. in princip.* quamvis contradicat *Covarrub. lib. 3. Variar. cap. 11. num. 3. Menes. in leg. 1. num. 21. Cod. de Juris & facti ignorantia.*

personalia, realia, & mixta: text. in leg. 2. §. *Ex his*, ff. de *Verbor. obligat.* ubi dicit text. quod ex persona heredis numquam conditio, virtus, & natura obligationis mutatur: bonus text. in leg. *Postulante*, ff. ad *Trebell.* ubi probatur, quod ad id, ad quod tenetur & potest compelli debitor principalis defunctus, tenetur & potest compelli ejus heres. Ex quo in propriis terminis inferunt ibi *Bartol. Paul. Imol. Alexand. & communiter DD.* quod si ex forma legis vel statuti debitor potest incarcerari pro debito, poterit etiam incarcerari ejus heres. Quod tamen intellige & declara, quando prius liquidatur & declaratur quod est heres, & adivit hereditatem: ita probat in specie text. in *dict. leg. Cum heredes*, ff. de *Acquirenda possession. ibi additione secuta*, in terminis nostris tenet *Bald. in leg. Per diversas*, Cod. *mandat.* 4. column. 10. *quest. idem Bald. in leg. 3. Cod. de Pignor. fin. column.* *Paul. de Castr. in dict. leg. Postulante*, ff. ad *Trebellian.* *Angel. in leg. 4. §. Si ex conventionione*, ff. de *Re judic.* idem *Angel. in leg. Oration.* ff. de *Feriis*, *Alexand. in leg. a Divo Pio*, §. *In venditione*, ff. de *Regul. jur. pen. col. num. 34.* *Roder. Suar. in dict. leg. Post rem judicatam*, fol. 123. versic. *Extensio 1.* Quod iterum subintellige & declara, praeterquam si postea in processu executivo liquidetur & constet quod est heres; quia sufficit, & non annullatur processus: ita singulariter *Socin. in Cons. 103. vol. 3.* Item etiam intellige & declara, ut etiamsi liquidetur & probetur quod est heres & adivit hereditatem, non potest contra eum fieri executio intra tempus datum a lege ad conficiendum inventarium: ita probat. text. *notabilis in l. fin. §. Donec. Cod. de Jure deleg.* ubi dicit textus quod infra illud tempus non potest heres conveniri nec inquietari: & ad hoc in nostro proposito notat & commendat ibi solus *Bartol. & tenet & exaltat Roder. Suar. in dict. leg. Post rem judicatam*, fol. 123. *extension. 1. vers. Adverte tamen singulariter.*

6 Item etiam adde, quod istud jus exequendi competit heredibus & successoribus creditoris: ita etiam probant jura superiora, & tenent *Paul. Alexand. & Modern. in dict. l. Postulante*, ad *Trebell.*

Item etiam adde, quod predictum instrumentum publicum potest mandari executioni pro debi-

bito & promissione ficta & praesumpta, ut quando maritus confitetur in instrumento publico dotem recepisse; quo casu praesumitur & fingitur a jure promissio: nam pro ea potest mandari executioni: argumento textus in leg. *Unic. Cod. de Rei uxor. action.* textus in leg. *Jur. gentium. §. Quod ferè.* ff. de *Pactis*, ubi habetur, quod illud quod inducitur & praesumitur ex instrumento, censetur esse de tenore ejus: textus in leg. *Si duo patroni. §. Marcellus.* ff. de *Jurejur.* textus in leg. *Pluribus.* ff. de *Verbor. obligat.* ubi, si plures res deducuntur in contractu vel stipulatione, & unica tantum responsione alter promittat, tot censentur esse stipulationes & promissiones quot res fuerunt dinumeratae: textus in leg. *Asse toto.* ff. de *Hered. instit.* textus in leg. *Si ita scripsero.* ff. de *Condit. & demonstr.* & in expresso ita tenet *Bartol. in l. 1. ff. de His quae in testamento delent.* *Bald. ubi valde commendat in leg. Unic. §. Et ut plenius*, in *fin. Cod. de Rei uxor. action.* idem *Bald. in leg. Ubi adhuc.* Cod. de *Jure dotium*, idem *Bald. in leg. Ad probationem*, la 1. Cod. de *Probat.* ubi dicit, quod est primum consilium quod dedit in jure: idem *Bald. in leg. 1. Cod. de Condit. ob caus. in fin.* & ibi *Salycet. Jas. in leg. Certi conditio*, num. 2. ff. *Si cert. petat.* idem *Jas. melius quam alibi in §. Fuerat.* *Instit. de Action.* 10 column. num. 85. *Roder. Suar. in dicta leg. Post rem judicatam.* ff. de *Re judic.* fol. 124. versic. 2. *Extende.* Ex quo subtiliter potest dubitari: si quis conduxit domum vel rem pro certo tempore & pretio, & se obligavit instrumento publico *Guarentigio*; & postea, finito tempore, stetit in conductione, & visus est rem tacite reconducere; an possit illud instrumentum mandari executioni pro secundo contractu? Et dicendum est quod non; quia non fuit prorogatum & tacite renovatum instrumentum: ita tenet notabiliter *Bald. in leg. Legem. Cod. locat.* quem sequuntur communiter *DD. (b)*

7 Item etiam adde & extende, quod predictum instrumentum publicum potest mandari executioni nedom pro debito puro & de praesenti, sed etiam pro debito in diem, vel sub conditione, die vel conditione verificata, & purificata: ita probat textus in leg. *final. §. Titius*, vers. *Sed si steterit conditio, duae purae sunt*, de *Vulgar. & pupillar.* ubi probatur, quod dispositio conditionalis post purificatam conditionem dicitur pura, & habet omnes effectus, ac si pure & simpliciter esset celebrata: & ibi notat

& commendat *Glossa ordinaria*, & communiter *DD. Baldus in leg. Cum testamento. Cod. de Testament. manum.* idem *Bald. in leg. 2. Cod. de Execut. rei judic.* *Franc. de Aretin. in leg. final. §. final.* ff. de *Verbor. obligat.* *Jas. in leg. In illa stipulatione.* ff. de *Verbor. obligat.* 4. column. numer. 6. & ibi *Franc. de Ripa. 3. column.* *Angel. de Aretin. in §. Curare*, *Instit. de Action. antepenultim. column.* *Roderic. Suar. in dicta leg. Post rem judicatam.* ff. de *Regul. jur.* fol. 134. versic. *Quinto limita.*

8 Item adde, quod si praedictum instrumentum publicum fiat in loco ubi mandari potest executioni ex dispositione legis vel statuti, ut in nostro regno; & in alio loco vel regno ubi non potest mandari executioni, quia non viget talis lex vel statutum, petatur executio; non mandabitur executioni. Item e contra, si fiat instrumentum in loco vel regno ubi non potest mandari executioni, & petatur executio in nostro regno, ubi per nostras leges regias potest mandari executioni; mandabitur executioni, tali fundamento & ratione: quia in his quae spectant & pertinent ad ordinem judicii, semper respicimus locum judicii, & non contractus vel instrumenti confecti: sed in his quae spectant & pertinent ad substantiam contractus vel obligationis, semper attendimus ad locum contractus celebrati: ita probat text. in leg. 2. Cod. *quemadmodum testam. aper.* per quem istam regulam & doctrinam ponit & notat ibi *Bald. & communiter alii DD.* tenent etiam *Bartol. Paul. Alexand. & Jas. in l. a Divo Pio. §. Sententiam Romae.* ff. de *Re judic.* *Bald. in leg. 1. Cod. de Execut. rei jud.* idem *Bald. in leg. 1. Cod. ne Filius pro patre.* 4. *quest. Palac. Rub. plenè & notabiliter*, quem vide in sua *repet. cap. Per vestras de Donat. inter vir. & uxor.* fol. 2. column. 2. versic. *Ex quo inferatur*, *Roderic. Suar. in dicta leg. Post rem judicatam*, fol. 154. vers. *Circa judicem.*

T E X T. LXV.

LA interrupcion en la posesion interrumpa la prescripcion en la propiedad; y por el contrario, la interrupcion en la propiedad interrumpa la prescripcion en la posesion.

Id est:

Interruptio in possessione interrumpit prescriptionem

(b) Idem tenet *Perez in leg. 4. titul. 8. lib. 3. Ordinam.* cum aliis quos refert pag. 630. in *fin.* & *Montalv. in leg. 20. lib. 8. part. 5. & in leg. 8. titul. 17. lib. 3. Fori*, *Anton. de Canar. in Tractat. Executionum*, num. 82.